

YEHOVA ŞAHİTLERİ'NİN TEŞKİLAT YAPISI VE TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİ (2)

Hakkı Şah YASDIMAN*

THE STRUCTURAL ORGANIZATION AND ACTIVITIES OF THE JEHOVAH'S WITNESSES IN TURKEY (2)

ABSTRACT

According to the last report, today, the number of Jehovah's witnesses in our country is 1784, the number of congregation is 32, and the number of those who joined the anniversary meal is 3,298. They use every possibility to activate in our country, and their number increase day by day. Our aim in this paper is to give detailed information about the Jehovah's Witnesses and show how they work in Turkey in order to spread their religious ideas.

Anahtar Kelimeler: Yayın, Kule, Uyan, müşareket kesme, Krallık Salonu, Tıbbi Belge

Yehova'nın Şahitleri teşkilatı son yıllarda dünyanın her tarafında hızlı bir gelişme trendi içine girmiş bulunmaktadır. Bu durum ülkemiz için de aynen geçerlidir. Özellikle geçtiğimiz 10 sene içinde YŞT'nin Türkiye'deki faaliyetlerinin büyük bir ivme kazandığı ve bu süreçte elde edilen sonucun on sene öncesine göre ikiye katlandığı görülmektedir.

Bu makalenin daha önce yayınlanmış bulunan birinci bölümünde YŞT'nin ortaya çıkışı, tarihsel gelişimi, teşkilatın bugün dünya genelindeki durumu, Türkiye'deki oluşum süreci ve sonrası, teşkilatın dünyadaki ve Türkiye'deki organizasyon yapısı, dünya çapında ve memleketimizde düzenlenen ibadet programları ve toplantılar gibi konular üzerinde durmuştuk. YŞT'nin, gerek dünyada ve gerekse ülkemizdeki elde ettiği sonucun arkasında bir tür askeri teşkilat sistemine benzeyen, otoriter merkezi bir idari sistemin bulunduğu bahsetmiştik. Yine bu teşkilatın dünya genelinde düzenlediği toplantıların bir uzantısı olarak, ülkemizde gerçekleştirdiği programların, toplantıların, yeni üyeleri yetiştirmek, şuurlandırmak için tertiple-

* Yrd. Doç.Dr., DEÜ. İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

diği kursların da teşkilatın aldığı mesafede önemli bir katkısının olduğunu söylemiştik.²

Makalemizin bu bölümünde ise YŞT'nin ülkemizde hızla yayılmasındaki diğer etkenler, yoğun olarak faaliyet gösterilen bölgeler, yayınlar ve bunların dağıtımını ile ilgili bazı rakamlar, insanların bu teşkilata ilgi duyma sebepleri, üyelerinin YŞT'ye bağlılıklarının ve gayretle çalışmalarının arkasındaki düşünce ve niyetler gibi konular üzerinde durulacaktır.

Burada hemen belirtmeliyiz ki, YŞT'nin gerek ülkemizde ve gerekse dünya çapında yaptığı faaliyetleri gösteren grafiğin artış yönündeki eğimi üzerinde çok büyük payı olan etkenlerden birisi de bu teşkilatın yayınlarıdır

YŞT yayınlamış olduğu dergilerin (Tarassut Kulesi/Gözcü Kulesi, Uyanın/Uyan), kitapların, broşürlerin, kısacası görsel ve yazılı bütün yayınların Tanrısal kökenli olduğunu ileri sürüp, bunlara kesin bir bağlılık ve itaat talep etmektedir. Bu, kurtuluş için YŞT'nin ileri sürdüğü temel şartlardan birisidir. YŞT'nin iddiasına göre, teşkilatın yayınladığı yayınların yardımı olmaksızın, sadece Kutsal Kitabı incelemekle hiç kimse gerçek bilgiye erişemez. Bu yayınlar Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisinin sesidir, dolayısıyla bunları okumaksızın, dağıtmaksızın, zaten gerçek bir Yehova'nın şahidi olmak da mümkün değildir.

Yehova'nın Şahitleri teşkilatları tarafından Tanrısal kaynaklı olduğu ilan edilen bu yayınlardan hem kendileri istifade edebilmek ve hem de bunları dağıtabilmek için büyük bir çaba içindedirler. Biz burada yayınların ne kadar dağıtıldığının anlaşılması bakımından bir örnek olarak, Gözcü Kulesi dergisi'nin üzerinde biraz durmak istiyoruz. Bu dergi ilk çıktığı 1879 yılından bu yana aralıksız yayınlanmaktadır. Aşağıda bu derginin, sadece 1990'lı yıllardan günümüze kadar geçen sürede yapılan baskıları ile ilgili bazı rakamlar vererek, gelişme seyrini göstermek istiyoruz. Bunun için de üç ayrı tarihte çıkan dergideki rakamları karşılaştıracacağız.

Burada ifade etmeliyiz ki, bu rakamlar derginin Türkçe baskılarında bulunmamaktadır. Bu nedenle aşağıda kaydedilen örnek rakamlar İngilizce

² Bütün bu hususlar için bkz. Yasdıman, Hakkı Ş., "Yehova Şahitleri'nin Teşkilat Yapısı ve Türkiye'deki Faaliyetleri (1)", *D.E.Ü.İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı XXI (Kış-İlkbahar), İzmir, 2005, ss.193-221.

nüshalardan alınmıştır. Bunlardan 15 Ekim 1993 senesinde yayınlanan Kule Dergisi'nin İngilizce nüshasının iç kapağının baş kısmı şu şekildedir.³

THE WATCHTOWER®

ANNOUNCING JEHOVAH'S KINGDOM

October 15, 1993

Average Printing Each Issue: 16,400,000

Vol. 114, No. 20

THE PURPOSE OF *THE WATCHTOWER* is to exalt Jehovah God as Sovereign Lord of the universe. It keeps watch on world events as these fulfill Bible prophecy. It comforts all peoples with the good news that God's Kingdom will soon destroy those who oppress their fellowmen and that it will turn the earth into a paradise. It encourages faith in God's now-reigning King, Jesus Christ, whose shed blood opens the way for mankind to gain eternal life. *The Watchtower*, published by Jehovah's Witnesses continuously since 1879, is nonpolitical. It adheres to the Bible as its authority.

Burada 1993'te basılan derginin sayısı 16.400.000 olarak gösterilmektedir. Aynı tarihte dünya genelindeki Yehova'nın Şahitleri'nin sayısını veren rapora baktığımızda ise bu sayının 4.709.889 olduğunu görmekteyiz.⁴

Bu sayfanın alt kısmında ise derginin basıldığı tarihte aynı anda 112 dilde yayınlandığı bildirilmektedir. Bütün bu rakamlardan derginin 1993 senesinde, bir seferde ve aynı zamanda, dünyanın her tarafına dağıtılmak üzere 112 dilde 16.400.000 adet basıldığı anlaşılmaktadır. O tarihte derginin kaç dilde basıldığını gösteren sayfasının alt bölümü şu şekildedir.

<p>Now published in 112 languages.</p> <p>SEMIMONTHLY LANGUAGES AVAILABLE BY MAIL: Afrikaans, Arabic, Bicol, Bislama, Cebuano, Chicheva, Chinese, Cibemba, Croatian, Czech, Danish, Dutch, Efik, English* (also Braille), Estonian, Ewe, Finnish, French, Ga, German, Greek, Hiligaynon, Ilii Motu, Hungarian, Igbo, Iloko, Indonesian, Italian, Japanese (also Braille), Kannada, Korean, Macedonian, Malagasy, Malayalam, Maltese, Myanmar, New Guinea Pidgin, Norwegian, Pangoan, Papiamentu, Polish, Portuguese, Rarotongan, Romanian, Russian, Sango-Leyla, Samoan, Serbi, Serbian, Sesotho, Shona, Sinhalese, Slovak, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tshiluba, Tamil, Telugu, Thai, Tsonga, Tswana, Turkish, Twi, Ukrainian, Venda, Vietnamese, Wallisian, Xhosa, Yoruba, Zulu.</p>	<p>Subscription requests should be sent to Watch Tower at the appropriate address below:</p> <p>America, United States of: Walkill, N.Y. 12589. Australia: Box 200, Ingelburn, N.S.W. 2565. Bahamas: Box N-1247, Nassau, N.P. Barbados: Fontabelle Rd., Bridgetown. Canada: Box 4100, Hallow Hills (Georgetown), Ontario L7O 4Y4. England: IBSA House, The Ridgeway, London NW7 1RP. Germany: Niederselters, Am Steinfeld, D-65618 Selters. Ghana: Box 760, Accra. Guyana: 50 Brickdam, Georgetown 16. Hawaii: 96819, 2055 Kam IV Rd., Honolulu. Hong Kong: 4 Kei Road, Kowloon Tong. India: Post Bag 10, Lonavla, Pune Dist., Mah. 410 401. Ireland: 29A Jamestown Road, Finglas, Dublin 11. Jamaica: Box 100, Kingston 10. Japan: 1271 Nakashinden, Ebina City, Kanagawa-Pref., 243-04. Kenya: Box 47788, Nairobi. Liberia: P.O. Box 10-0380, 1000 Monrovia 10. New Zealand: P.O. Box 142, Manurewa. Nigeria: P.M.B. 1090, Danin City, Edo State. Philippines, Republic of: P.O. Box 2044, 1099 Manila. South Africa: Private Bag X2067, Krugersdorp, 1740. Trinidad and Tobago, Republic of: Lower Raptay Street & Lauxi-Lana, Curepe. Zambia: P.O. Box 33459, Lusaka 10101. Zimbabwe: 35 Fife Avenue, Harare.</p>
<p>MONTHLY LANGUAGES AVAILABLE BY MAIL: Albanian, Armenian, Bengali, Bulgarian, Fijian, Greenlandic, Gujarati, Gun, Hausa, Hebrew, Hindi, Icelandic, Kinyarwanda, Kwanyama/Ndonga, Lihuanlon, Luganda, Marathi, Moore, Nepali, Niuean, Sango, Silözi, Solomon Islands Pidgin, Sranantongo, Tongan, Tuvalean, Urdu.</p> <p>* Study articles also available in large-print edition.</p> <p>* Audiocassettes also available.</p> <p>© 1993 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. All rights reserved. Milton G. Henschel, President</p>	<p>The Bible translation used is the <i>New World Translation of the Holy Scriptures—With References</i>, unless otherwise indicated.</p> <p>Would you welcome more information or a free home Bible study? Please write Watch Tower, using the appropriate address above.</p> <p>This is part of a worldwide Bible educational work that is supported by voluntary donations.</p> <p>Changes of address should reach us 30 days before your moving date. Give us your old and new address (if possible, your old address label).</p> <p><i>The Watchtower</i> (ISSN 0043-1007) is published semimonthly by Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., 25 Columbia Heights, Brooklyn, N.Y. 11201, U.S.A., and in England by Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, IBSA House, The Ridgeway, London NW7 1RP. Incorporated in the United States of America and Registered in England as a Charity. Printed in Britain.</p>

³ Bkz. *The Watch Tower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, October 15, 1993, s.2.

⁴ *Gözcü Kulesi*, Kule Kitapları, İstanbul, 1 Şubat 1994, s.15.

Aşağıda ise, 15 Ağustos 1997 yılında yayınlanan derginin iç kapağının alt ve üst kesitleri yer almaktadır.⁵

August 15, 1997

Average Printing Each Issue: 20,980,000

Vol. 118, No. 16

THE PURPOSE OF THE WATCHTOWER is to exalt Jehovah God as Sovereign Lord of the universe. It keeps watch on world events as these fulfill Bible prophecy. It comforts all peoples with the good news that God's Kingdom will soon destroy those who oppress their fellowmen and that it will turn the earth into a paradise. It encourages faith in God's now-reigning King, Jesus Christ, whose shed blood opens the way for mankind to gain eternal life. *The Watchtower*, published by Jehovah's Witnesses continuously since 1879, is nonpolitical. It adheres to the Bible as its authority.

Now published in 126 languages.

SEMI-MONTHLY LANGUAGES: Afrikaans, Albanian, Amharic, Arabic, Bengali, Bicol, Bulgarian, Catalan, Czech, Danish, Dutch, Eke, English, (also Braille), Estonian, Ewe, Filipino, Finnish, French, Georgian, German, Greek, Gujarati, Hebrew, Hingaynan, Hindi, Hiri Motu, Hungarian, Igbo, Iloko, Indonesian, Italian, Japanese, (also Braille), Kannada, Korean, (also Braille), Latvian, Lingala, Lithuanian, Macedonian, Malayali, Malayalam, Marathi, Myanmar, Nepali, New Guinea Pidgin, Norwegian, Pangasinan, Papiamentu, Polish, Portuguese, (also Braille), Rarotongan, Romanian, Russian, Samar-Leysa, Samoan, Sepedi, Serbian, Sesotho, Shona, Sindhi, Slovak, Slovenian, Solomon Islands Pidgin, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tshiluba, Tamil, Telugu, Thai, Tigrinya, Tshiluba, Tswana, Twana, Turkish, Twi, Ukrainian, Venda, Vietnamese, Wallisian, Xhosa, Yoruba, Zulu

MONTHLY LANGUAGES: Armenian, Cambodian, Chilonga, Greenlandic, Oun, Hausa, Ibibio, Ibo, Kikuyu, Kinyarwanda, Kirghiz, Kisuahili, Kwasama/Ndonga, Luganda, Luvale, Maltese, Marshallese, Manokuluha, Maori, Niuean, Ojibwa, Puluan, Russian, Punjabi, Sango, Sinala, Tongan, Tswana, Tulu, Urdu, Yupa

* Study articles also available in large-print edition.

* Audiocassettes also available.

© 1997 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. All rights reserved. Milton G. Henschel, President

If you would like to learn about Jehovah's Witnesses or their publications, please write to Watch Tower at the appropriate address below.

America, United States: c/o Watchtower, NY 12509; **Australia:** Box 280, Ingelburn, N.S.W. 2565; **Bahamas:** Box N-1247, Nassau; **N.P. Barbados:** Fontabelle Rd., Bridgetown; **Canada:** Box 4100, Halian Hills (Georgetown), Ontario L7G 4Y4; **England:** The Ridgeway, London NW7 1RN; **Germany:** Niedersachsen, Am Steinfels, D-65618 Sellers; **Ghana:** Box 760, Accra; **Guyana:** 50 Brickfurn, Georgetown 16; **Hawaii:** 96819; 2055 Kam IV Rd., Honolulu; **Hong Kong:** 4 Kent Road, Kowloon Tong; **India:** Post Bag 10, Lonavla, Pune Dis., Maharashtra 410 401; **Ireland:** Newcastell, Greystones, Co. Wicklow; **Jamaica:** Box 103, Old Harbour P.O., St. Catherine; **Japan:** 1271 Nakushinden, Ebina City, Kanagawa Pref., 243-04; **Kenya:** Box 47700, Nairobi; **New Zealand:** P.O. Box 142, Manurewa; **Nigeria:** P.M.B. 1090, Benin City, Edo State; **Philippines:** Republic of P.O. Box 2044, 1060 Manila; **South Africa:** Private Bag X2067, Krugersdorp, 1740; **Trinidad and Tobago, Republic of:** Lower Ropney Street & Luxmi Lane, Coreps; **Zambia:** Box 33489, Lusaka 10101; **Zimbabwe:** P. Bag A-6113, Avondale.

The Bible translation used is the New World Translation of the Holy Scriptures—With References, unless otherwise indicated.

Would you welcome more information or a free home Bible study? Please send your request to Watch Tower, using the appropriate address above.

Publication of *The Watchtower* is part of

a worldwide Bible educational work supported by voluntary donations.

The Watchtower (ISSN 0043-1007) is published semi-monthly by Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., 25 Columbia Heights, Brooklyn, NY 11201-2483, U.S.A., and in England by Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, The Ridgeway, London NW7 1RN. Incorporated in the United States of America and Registered in England as a Charity. Printed in Britain.

Bu dergi ile 1993 senesinde basılan dergideki rakamları karşılaştırdığımızda, 1993'ten 1997'ye kadar geçen 4 sene içinde, baskı sayısının 16.400.000'den 20.980.000'e çıktığı, dil sayısının da 112'den 126'ya ulaştığı görülmektedir. Aynı tarihte Yehova'nın Şahitlerinin dünya genelindeki sayısı ise 5.199.895'dir.⁶

Burada son olarak Ağustos 2000'de yayınlanan "Yehova'nın Şahitleri kimlerdir" isimli Türkçe basılan bir broşürdeki rakamlara göz atmak istiyoruz.⁷ Bu sayfada yer alan rakamlardan 2000 senesinde Gözcü Kulesi dergisinin bir seferde 132 dilde 22.000.000 adet basıldığı anlaşılmaktadır. Görüldüğü gibi, aradan geçen üç sene içinde baskı sayısı 20.890.000'den

⁵ *The Watch Tower*, Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania, August 15, 1997, s.2.

⁶ Bu rakam 1 Ocak 1996 itibariyledir. Bkz. *Gözcü Kulesi*, Kule Kitapları, İstanbul, 1 Ocak 1996, s.15.

⁷ *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, Kule Kitapları Ticaret Ltd.Şti., İstanbul, Ağustos 2000, s.2.

Çağımızdaki Gelişme ve Büyümeleri

Bir zamanlar tek bir dilde 6.000 adet basılan dergileri, şimdi 132'den fazla dilde 22.000.000'den fazla adet basılıyor.

YEHOVA'NIN Ş kan bir ülke. Bu burgh'un (Penns o zamanlar pek inculmeye gırlı şını yapıyordu. Harold of Christ doğru Mukadde yakın eyaletlerde Watch Tower Tr- haykamlığında ill dan Watch Tower Birçok kişi eyde unarak şahitlik sayısı 1888'de 5 000 kadardır.

1909'a doğr klatın merkez l fındığı yere u 1913 yılı geldiğ nnda ve Avrupa lunuyordu. Yüz i dağıtılmıştı.

1912 yılında basıldı. Bu van

22.000.000'a, dil sayısı da 126'dan 132'ye çıkmıştır. O dönemdeki Yehova'nın Şahitleri'nin sayısı ise yaklaşık olarak 6.000.000'dur.⁸ Burada işaret etmemiz gereken bir diğer husus da Gözcü Kulesi dergisinin 15 günde bir yayımlandığıdır.

Sonuçta, bu derginin 2000 yılında, dünya genelinde toplam sayıları 6.000.000 olan Yehova'nın Şahitleri için, 15 günde bir 132 dilde 22.000.000 adet basıldığı anlaşılmaktadır.⁹ Bu derginin günümüzde ise, 150 ülkede, 150 ayrı dilde, 15 günde bir, yaklaşık 26.400.000 adet yayımlandığı ifade edilmektedir.¹⁰

Burada ayrıca, -yine Türkçe baskılarda bulunmayan- İngilizce dergilerin iç kapaklarında yer alan, dergilerin gönüllü bağışlarla desteklenerek basıldığı ifadesine dikkati çekmeliyiz.

Şimdi de Gözcü Kulesi dergisine 15 günde bir, 85 ülkede, 85 ayrı dilde 22.800.000 adet basılan "Uyan" dergisini ilave ettiğimizde, yapılan faaliyetin boyutları kanaatimizce daha iyi anlaşılacaktır.¹¹

Bütün bunlara teşkilat tarafından milyonlarca basılan ve dağıtılan küçük broşür, büyük broşür, kitapçık, kitap, büyük kitap, külliyat, kaset, film, CD, DVD, VCD vb. yayınları da eklediğimizde karşımıza dev bir endüstri çıkmaktadır.¹²

⁸ 1 Ocak 2002 tarihli Gözcü Kulesi'nin 22. sayfasındaki "Yehova'nın Şahitleri'nin Dünya Çapındaki 2001 Yılı Hizmet Raporu"nda 2001 yılı itibariyle Şahitlerin dünya genelindeki sayısı 6.117.666 olarak verilmektedir.

⁹ 15 June 1999 tarihli Watchtower dergisinde baskı sayısı 22.328.000 olarak belirtilmektedir.

¹⁰ *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>, Copyright © 2005 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania.

¹¹ *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>.

¹² Teşkilatın en önemli kitaplarından birisi olan, her yeni şahidin öncelikle okuması gerektiği bildirilen ve İncil müzakeresinde kullanılan "Knowledge That Leads To Ever Lasting Life (Ebedi Hayata Ulaştıran Bilgi)" kitapçığının sadece 1995'den beri 176 dilde 100 milyon adet basıldığı ifade edilmektedir (*Membership and Publishing Statistics*,

Tekrar Gözcü Kulesi dergisine döndüğümüzde bu derginin baskıya girmeden üç ay önce hazırlandığını görmekteyiz. Hem Gözcü hem de Uyan dergilerinin Türkçe baskıları genelde Almanya'da yapılmaktadır.¹³ Değişik ülkelerde yaşayan şahitlere bu dergiler istedikleri dilde gönderilmektedir. Teşkilat tarafından basılan kitaplar da 2 ayda bir şahitlerin evlerine bırakılmakta ya da gönderilmektedir.¹⁴

Burada şu soru akla gelmektedir: Acaba bu dergiler ve diğer yayınlar nasıl finanse edilmekte ve nasıl dağıtılmaktadır? Tespitlerimize göre, bu dergilerden her bir şahide belirli miktarlarda (onun hizmetteki performansına göre, örneğin 20-30 ya da daha fazla) verilmekte ve bu dergilerin bedelleri kendilerine ödettirilmektedir.¹⁵ Şahitler bu bedeli ödeyerek teşkilatlarına

<http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>). "You Can Live Forever in Paradise on Earth" in 1982'de, 86 dildeki bir seferlik baskısı 38.000.000'dür (*You Can Live Forever in Paradise on Earth*, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, New York, 1982, s.4). Bu teşkilatın kullandığı ve tek güvenilir tercüme olarak kabul ettiği "The New World Translation Of Holly Scriptures (Mukaddes Kitap)" in 1926'dan beri 52 dilde 128 milyon basıldığı söylenilmektedir (*Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>). The New World Translation Of Holly Scriptures'ın Türkçe'ye henüz tercümesi yapılmadığından, Türk Yehova'nın Şahitleri Kitabı Mukaddes Yayınevi tarafından yayınlanan Mukaddes Kitapı kullanılmaktadır. YŞT'nin yayınlarının milyonlarca basılıp, dağıtıldığıyla ilgili olarak ayrıca bkz. *Yehovanın Şahitleri Kimlerdir?* s.26). Bu teşkilat ayrıca bugüne kadar çeşitli dökümanların yer aldığı 46 dilde hazırlanmış 19 video kaseti ile sağırılar için, 22 ayrı dilin işaret diliyle hazırlanmış, video kasetleri de çıkartmıştır. Ayrıca, 1997'den beri "www.watchtower.org" adresiyle faaliyete başlayan ve sürekli yenilenen, yayınların 250 dilde yer aldığı, web sitesi gibi çeşitli siteler de teşkilatın propaganda araçlarıdır. Yine, İncil ansiklopedileri, konkordanslar gibi eserler de bu teşkilatın yayınları arasında yer almaktadır (Bu konuda bkz. *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>). Burada YŞT tarafından yayınlanan eserlerin üzerinde herhangi bir yazar adının geçmediğini, yani dünyanın her tarafında bu eserlerin YŞT adına yayımlandığına da işaret etmeliyiz).

¹³ YŞT'nin geçmiş senelerde yayınladığı bazı Türkçe eserlerin Amerika'da basıldığını da belirtmeliyiz. Örneğin bkz. *Allah Hak Olsun*, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1962.

¹⁴ Kızılırmak, Hasan Hüseyin, "Yahova Şahitleri", *Aksiyon Dergisi*, Ekim 1998, Yıl 4, S.202, s.28.

¹⁵ Türkiyede'ki şahitlerin sayısının 2005 yılı raporuna göre (*Statistics: 2004 Report of Jehovah's Witnesses Worldwide*, http://watchtower.org/statistics/worldwide_report.htm) 1740 kişi olduğundan hareket edersek ve ortalama olarak her bir şahide de 30 Gözcü kulesi dağıtma görevinin düştüğünü düşünürsek, sadece ülkemizde dağıtılan Gözcü kulesi sayısının 52.200 yaptığını görürüz. Bir şahide 20 dergi dağıtma görevi düştüğünde bu sayı 34.800, 10 dergi düştüğünde ise 17.400'dür. Nereden bakılırsa bakılsın, hem Gözcü

katkıda bulunmaktadırlar. Daha sonra da, bunları eğer imkan bulurlarsa para ile, şayet bulamazlarsa -genelde olduğu gibi- parasız dağıtmaktadırlar.¹⁶ Şahitlerin amacı, mümkün olduğu kadar çok kişiyi Gözcü Kulesi ve Uyan dergilerine abone yapmaktır. Bunu sağlamak için de, dergilere abonelik ücreti mümkün olduğu kadar düşük tutulmaktadır.¹⁷

Öte yandan, YŞT'nin yayınlarının çıkartılması sürecinde çalışan işçilerin bir iddiaya göre ayda 20 dolara,¹⁸ bir başka iddiaya göre de 90-95 dolara¹⁹ çalıştıkları söylenmektedir.²⁰ Bu durum yayınların işçilik maliyetlerinin oldukça düşük gerçekleştiğini göstermektedir. Dolayısıyla, bu da yayınlardan elde edilen gelirin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. YŞT'nin diğer gelirleri bir tarafa,²¹ milyonlarla ifade edilen yayınlarının basımının ve dünya

Kulesi, hem Uyan Dergisi ve hem de diğer yayınların Türkiye'de dağıtılma rakamı ortadadır. Yani, YŞT'nin yayınları ülkemizde binlerce dağıtılmaktadır.

¹⁶ Gözcü Kulesi, her ne kadar gönüllü bağışlarla desteklense ve her ne kadar ucuza abonelik sistemi bulunsa da, 15 günde bir 26.400.000 adet basan bu dergiden elde edilen gelirin hiç de azımsanmayacak bir rakam olduğu ortadadır. Şayet Türkiye'de yayınlanan Gözcü Kulesi dergisi üzerindeki etiket fiyatı 500.000 TL'yi göz önünde bulundurursak, 15 günde bir çıkan bu derginin 26.400.000 baskısı için dünya genelinde toplanan para TL. cinsinden 13.200.000.000.000.000, yani 13 katirilyon 200 tirilyon yapmaktadır. Yıllık toplanan para ise 316 katirilyon 800 tirilyondur. Türkiye'de 15 günde satıldığı/dağıtıldığı muhtemel 52.200 Gözcü Kulesi'nden elde edilen muhtemel para da 26 milyar yüz milyon TL'dir. Bu dergiden yıllık toplanan muhtemel para ise 626 milyar 400 milyon TL yapmaktadır. Buna Uyan dergisini ve ayrıca milyonlarca basılan ve dağıtılan teşkilatın hazırladığı diğer kitapları ve yayınları (filmler, kasetler CD'ler, DVD'ler vb.) da ilave ettiğimizde, parasal kaynakları açısından, dev bir sektörle karşı karşıya olduğumuz anlaşılmaktadır.

¹⁷ Örneğin, standart 32 sayfa olarak basılan ve ayda 2 kez çıkan Gözcü Kulesi dergisinin 24 sayılıklı yıllık abonelik ücreti için 7-8 milyon civarında bir para talep edilmektedir.

¹⁸ Ünal, Semih Turgay ve Akdamar, Anibal, *Türkiye'de Laiklik İlkesi ve Yehova'nın Şahitleri*, İstanbul, 1983, s.98.

¹⁹ Kızılırmak, H.H., *a.g.d.*, s.27.

²⁰ Bu yayınların çıkması için yaklaşık 2.100 kadar insanın gönüllü olarak çalıştığı ifade edilmektedir. Bu konuda bkz. *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/statistics.htm>.

²¹ YŞT'nin örneğin kiralar, çiftlikler, hastaneler, okullar, üniversiteler, ticari faaliyetler, bağışlar gibi pek çok kaynaktan beslendiği bilinmektedir (bu konuda bkz. Ünal, S.T. ve Akdamar, A., *a.g.e.*, s.80 sonrası fotoğraflar, ayrıca bkz. ss.97-98; Tanyu, Hikmet, *Yehova Şahitleri*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1980, ss.52-57). Buralardan elde edilen gelirlerin sarfedildiği yerlerin başında ise teşkilatın faaliyetlerinin yürütüldüğü ülkelere kaynak aktarımı ile görevlilerin maaşlarının verilmesi gelmektedir.

genelinde dağıtımının arkasında, işte bu ucuz işçilikle desteklenen, medya dünyasındaki güç bulunmaktadır.²²

Tespitlerimize göre, bu dergilerin baskı kalitesi, içinde kullanılan resimlerin seçimi vb. hususlarda profesyonelce yapılan çalışmalar ülkemizde, özellikle de bu teşkilata çekilmeye çalışılan kimseler ve sempatanlar üzerinde, önemli bir etki bırakmaktadır.

YŞT'nin yayınlarına böylece işaret ettikten sonra, şimdi de şahitlerin ısrarlı ve gayretli çalışmalarının arkasındaki nedenlerden bazıları üzerinde durmak istiyoruz.

YŞT'nin yayınlarında çekici ve özendirici bir dille, çok yakında kurulacak olan yeryüzü cennetinden ve bunun Yehova'nın Şahitleri'ne getireceği olağanüstü nimetlerden söz edilmektedir.²³ Bu ödülün yararlanmanın yolunun ise, teşkilatla uyum içinde çalışmak, öğretiyi ve uygulamaları başkalarına aktarmak olduğu belirtilmektedir. Ülkemizdeki şahitler de "gayretle" çalışmalarının arkasındaki en önemli saiklerden birisinin, kendilerine vad edilen bu nimetleri elde edebilme arzusu olduğunu ifade etmektedirler.

Şahitler ölümden sonra hayatın devam edeceğine, yeryüzünde yeni bir düzenin kurulacağına, bu düzende yaşayacak kimselerin sadece Yehova'nın Şahitleri olacağına, diğer insanların ise toprak olup gideceğine inanmaktadır.²⁴ Bu inanca göre, ölen bir kimsenin bir daha hayata uyanamaması, çarpıtılacağı en büyük ceza olacaktır. Bundan kurtulmanın tek çaresi ise, YŞT'nin öğretiyi ve uygulamalarını benimsemek, yaşamak ve yayılması için çalışmaktır. Şahitlerin ısrarla ve azimle çalışmalarının arkasındaki en önemli nedenlerden birisi de işte böyle bir sonuçla, yani yok edilmek durumuyla, karşı karşıya kalma korkusudur.

YŞT'nin üyelerinin öğretiyi ve uygulamaların yayılması konusunda gayrete getirmek için kilişleştirdiği "Vaaz etmeyen bir Yehova'nın Şahidi, Yehova'nın bir Şahidi değildir." ifadesinin de Şahitlerin üzerinde büyük bir etki yaptığı görülmektedir. Bu temel anlayış, yani başkalarının kurtuluşu için

²² YŞT'nin kasasında 2 milyar dolar tuttuğu yönünde iddialar bulunmaktadır. Bu konuda bkz. Kızıllırmak, H.,H., *a.g.d.*, s.28.

²³ Örneğin bu konuda bkz. "Living Forever Not Just a Dream", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, New York, 1981, ss.7-15.

²⁴ "Living Forever Not Just a Dream", *a.g.e.*, s.14.

her bir Yehova'nın Şahidi'nin vaaz etmesi gerektiği kuralı da, teşkilat üyelerini aktif ve ısrarlı bir şekilde vaaz faaliyetlerinde bulunmaya sevketmektedir.

Öte yandan, şahitler, sürekli olarak, çok yakında gerçekleşeceğine inandıkları "Armagedon"²⁵ korkusu içinde bulunmaktadır. Şahitlerin inancına göre, bu sürecin getireceği olumsuzluklardan kurtulmanın çaresi bir şahidin teşkilatını ve davasını desteklemesidir. Bu ise, teşkilatın hizmetinde olmayı, verilen görevleri tam bir şekilde ve büyük bir teslimiyetle yerine getirmeyi gerektirmektedir. Dolayısıyla, şahitler Armagedon gelmeden yapabileceklerinin en iyisini süratle yerine getirmeye şartlanmaktadır. Şahitlerin belirttiğine göre, bu inanç öğretilerini yayma konusunda kendilerine itici güç olmaktadır.

Diğer taraftan, şahitlerin duydukları bir diğer korku ve endişe de "müşareket kesme"dir. Müşareket kesme teşkilatın ortaya koyduğu öğretisi ve uygulamalara aykırı davranan kimselerle irtibatın kesilmesidir.²⁶ Tespitlerimize göre, nazırlar cemaat içindeki yargısal oturumlara da hakimlik yapmaktadırlar. Grup içindeki en üst Yargısal Oturum, İdari Kadro bünyesinde gerçekleşmekte, bu oturumların kapsamına yalan, sadakatsizlik, eşcinsellik, hırsızlık, kısacası her türlü kötü alışkanlıklar girmektedir. Aynı zamanda, kişilerin grup prensiplerini eleştirmeleri veya grup dışından arkadaş edinmeleri de bu oturumların kapsamına dahildir. Duruşma sonunda bir kişinin gruptan çıkarılmasına karar verilmesi durumunda, bu karar en kısa zamanda cemaat üyelerine duyurulmakta ve söz konusu şahısla görüşmeler yasaklanmaktadır. Kişinin senelerce grup içerisinde bulunması veya aile fertlerinin

²⁵ Bu konuda bkz. *Kingdom Come*, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1981, ss.162-173.

²⁶ Burada katıldığım Umumi Konuşma ve Gözcü Kulesi Tetkiki programlarından birisindeki bir gözlemimi aktarmak istiyorum. Bu toplantıda bütün topluluktan uzakta, en arka sırada ve en köşede oturan orta yaşın üzerinde bir bey bulunmakta idi. Son derece üzgün duruşu ve program boyunca hiçbir şekilde başını yerden kaldırmayı ve (sanki suçlu bir çocuk gibi) ayak uçlarına bakışı, izole edilmiş olması ve kimsenin kendisi ile görüşmemesi dikkatimi çekmişti. Programın sonunda, yanımdakilere bu beyin kim olduğunu ve bu garip durumun ne anlama geldiğini sorduğumda, onun *müşareket kesme* konumunda bulunduğunu söylemişlerdi. Yani o, yakında ya tamamıyla cemaatten atılacak ya da teşkilat kendisini tekrar kabul edinceye kadar bu vaziyette toplantılara gelip gidecekti.

hâlâ grup içerisinde bulunuyor olması da böyle bir kararın alınmasına hiç bir şekilde etki etmemektedir.²⁷

Yehova'nın Şahitleri, teşkilatın öğretisi ve uygulamalarına aykırı davranan kimseler hakkında müşareket kesme kararını verenlerin yeryüzünde Tanrı'yı temsil eden Yönetim Kurulu'nu temsil ettiklerine inanmakta ve buradan hareketle de bu kararların nihâi tahlilde Tanrısal bir boyutu olduğunu söylemektedirler.²⁸ Dolayısıyla, her bir şahit bu dramatik durumla karşılaşmamak için yaşantısına dikkat etmeye, bu anlamda da teşkilatın öğretisi ve uygulamalarına uygun davranmaya çalışmaktadır. Bu hassasiyet ve endişe ise, sonuç itibariyle şahitlerin teşkilatlarına sıkı sıkıya bağlanmalarına ve

²⁷ Bu konuda bkz. Kızılırmak H.,H., *a.g.d.*, s.30. YŞT üzerine araştırmalarda bulunan Kızılırmak müşareket kesme konusunda şunları söylemektedir. "İnternet sayfalarında karşılaştığım, yasaklanmalardan kaynaklanan aile facialarını ve onlarca yıl grup içinde öncü olarak görev aldıktan sonra grubun doktrinlerini eleştirmelerinden dolayı atılanları, grubun basın sözcüsü James N. Pellecchia'ya bu konuyla ilgili soru soruncaya kadar, a-bartılı bulmuştum. Hele de New York'taki beytelde ilk karşılaştığım 9 genç Yehova'nın Şahidi'nin beşinin yıllardır babaları ile görüşmediklerini, çünkü onların dinden çıkmış kişiler olduğunu duyunca şaşırmadım diyemem. Her yıl ortalama 40 bin kişinin gruptan ayrılması ya da onların tabiriyle çıkarılması hususunda James N. Pellechian'ın cevabı şöyle; *'Biz bir aileyiz ve belirli bir dünya görüşümüz var; şayet bu ailenin kurallarına uymayı reddediyorsanız kapı orada'*" Kızılırmak, Pellechian'ın bu yasaklamaların gerekçesini Mukaddes Kitaba dayandırarak açıkladığını ve grup içindekileri bazı fikirlerinden korumanın ancak böyle mümkün olduğunu söylediğini belirtiyor. Netice itibariyle, Kızılırmak bu insanların apostate (irtidat eden, dinden çıkan) kimseler sınıfına alındıklarını ifade ettikten sonra şöyle devam ediyor: "Açıkça hissedildiği gibi, Yehova'nın Şahitlerinde din Allah'la kul arasından ziyade Watch Tower organizasyonunda kilitleniyor. Watch Tower organizasyonu dışında kişinin Yehova'nın Şahidi olması mümkün değil. İnsanın aklına hemen insanların dinden çıkmasında ve alınmasında Watch Tower topluluğunun oynadığı rol nedir? sorusu geliyor. Yehova'nın Şahitleri öncelikle şuna inanıyor; Yahudiler Hz. İsa'yı öldürmekle seçilmişlik özelliğini kaybettiler. Bu özelliğe bugün Yehova'nın Şahitleri haiz. Watch Tower yöneticileri ilahi bir rahmet altında ve aldıkları kararlar ilahi." Bu konuda bkz. Kızılırmak, H.,H., *a.g.d.*, ss.30-31.

²⁸ Alınan bu müşareket kesme kararının ne kadar ciddi bir karar olduğunu göstermesi bakımından, yine Kızılırmak'ın kaydettiği, YŞT'nin dördüncü başkanının yeğeni olan Reymond Franz'ın eşiyle birlikte 15 sene Güney Amerika'da, 15 sene de merkezde teşkilata hizmet etmesini müteakip, teşkilattan çıkarılması üzerine söylediklerini nakletmek istiyoruz: Franz şöyle demektedir: *"Onlarca yıl bir hülyaya inanıp hizmet ediyorsunuz, yıllar sonra grubun öğretilerinin yanlış olduğunu keşfediyorsunuz veya bağımsız bir düşünceye oluyorsunuz ve hakkınızdaki duruşma kararını bir akşam öğreniyorsunuz. Gruptan çıkarılmış ve yasaklanmışsınız. Bunun anlamı hiç kimsenin sizinle konuşamayacağıdır. Çünkü siz, Watch Tower öğretilerine göre dinden çıkmış bir kişisiniz."* Kızılırmak, H., H., *a.g.d.*, s.31.

teşkilattan gelen emirleri titizlikle ve gayretle yerine getirmelerine neden olmaktadır.

Burada biraz da YŞT'nin faaliyetlerine insanları çeken hususlardan, YŞT'ye ilgi duyanların bu ilgilerinin arkasında bulunan nedenlerden bahsetmek istiyoruz.

YŞT'nin ülkemizde etkili olmasının ve insanımızın da bu teşkilatın faaliyetlerine ilgi duymasının arkasında pek çok neden bulunmaktadır. Biz burada bunlardan, sadece en fazla dikkati çekenlerden, bir kısmına işaret etmekle yetineceğiz. Örneğin, bu teşkilatın ibadetlerini yapmak için kullandığı toplantı salonlarının (Krallık Salonları) sadeliği, temizliği,²⁹ bu salonlara gelenlere gösterilen ilgi ve güler yüz, salonlarda, sadece bir bağış kutusunun bulunması,³⁰ kimseden bir şey talep edilmemesi, yeni gelenlere, ücretsiz broşür, kitap, dergi vb. dağıtılması, toplantı salonlarında hiçbir resim, heykel, minyatür, haç vb. görülmemesi, ibadetler öncesinde, arasında ve sonrasında hep birlikte söylenen ilahiler, ezgiler ve yapılan duaların etkisi, toplantılarda kullanılan Türkçe'nin yalın, sade ve herkes tarafından anlaşılır olması, hatiplerin hitabetteki başarısı, toplantı salonlarında, gelen çocuklarla toplantı süresince ilgilenebilmek için, ayrı odalar ve görevliler hazırlanması, toplantı salonlarında vaftiz yapmak için ayrı bir odanın/bölümün bulunması, bu durumun vaftiz günlerinde toplantı salonlarına coşkulu katılımlara neden olması, -çevre ibadeti gibi- gün boyu devam eden toplantıların öğle aralarında, daha önce evlerde hazırlanan, yiyeceklerin masalara dizilmesi ve bunların başkaları ile paylaşılması, tarla hizmetine çıkanların kibar tavırları, temiz ve şık giyimleri, fiziki görünümlerine itina göstermeleri, şahitlerin konuşmaları sırasındaki sakin tavırları, kendilerine yöneltilen eleştirilere hoşgörü ile yaklaşmaları, özellikle Müslümanlarla konuşurken ihtilafli konulardan kaçınmaları, tartışmaya girmemeleri,³¹ bütün konuşmalarını sürekli Kutsal

²⁹ Bu salonların, genellikle, gönüllü şahitlerce ya da bağışlarla inşa edildiği ifade edilmektedir. Yine bu salonların masraflarının (elektrik, su, temizlik vb. giderlerinin) da gönüllü bağışlarla karşılandığı söylenilmektedir.

³⁰ Şahitler Krallık Salonlarında bağışta bulunmak isteyenler için bir bağış kutusu bulunduranın referansını Yeni Ahid'den aldıklarını ifade etmektedirler (Bkz. II. Korintoslular, 9:7; Matta 10:8). Herkes kendiliğinden gidip, gücü yettiğinde, yapacağı yardımı bu kutuların içine bırakmaktadır.

³¹ Diğer taraftan, diyalogların ilerlediği durumlarda, daha önceden çalışılan (kadınların şahitliği, çok evlilik gibi) Kur'an ayetleri üzerinde bir takım tartışmaların açıldığı da görülmektedir.

Kitabı açarak ve referans göstererek yapmaları, evlerde, toplantı salonlarında ya da büyük katılımların yapıldığı mekanlarda kurulup, geliştirilen diyalogların düzenlenen yurt içi ve yurt dışı gezilerde yakın markajlara dönüşmesi, ziyaretlerde ısrarlı davranılması ve kararlılık gösterilmesi gibi hususlar bunlardan sadece bazılarıdır.

Katıldığımız toplantılardaki gözlemlerimize göre, bu toplantılara okumuş, okumamış, yaşlı, genç, zengin, fakir, amir, memur, işçi, esnaf, çiftçi, kadın, erkek vs. her kesim ve inançtan insan katılmaktadır. Yani, toplantılar belirli bir kesime yönelik olarak düzenlenmemektedir. Bu toplantılara erkek-kadın birlikte gitmekte, karışık oturmakta, karışık ibadet yapmaktadırlar. İbadet ve toplantıların bu şekilde herkesi kuşatıcı ve birlikte yapılmasının da katılımcıları etkilediği görülmektedir.

Diğer taraftan, Tarla hizmetine çıkan ekiplerin (öncülerin), mümkün olduğunca, çocuk arabasındaki küçük bir çocuk, bir genç hanım ve bir de beyden oluşturulmasının -arabanın içine çocuktan başka, o gün dağıtılacak yayımlar da konulmaktadır- da psikolojik bir baskı aracı olarak kullanıldığı izlenmektedir. Bu saf ve masum aile görüntüsünün, kapısı çalınan yada sokakta, istasyonda, işyerinde vs. konuşulan insanların üzerinde etkili olduğu izlenmektedir.

Toplantı, program ve ibadetlere katılanlarla yaptığımız görüşmelerde, “Niçin bu toplantılara, programlara katılıyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplarda da dikkati çeken bazı hususlar bulunmaktadır. Örneğin, ailenin Yehova'nın Şahidi olması, merak, bir arkadaşına takılıp gelme, yayınlardan etkilenme, huzur bulma, gelenek ve göreneklere tepki, ana-babaya kızgınlık, bir topluluğa ait olma duygusu, toplumda herhangi bir yere gelememenin verdiği eziklik/küskünlük, boşlukta olmak, şahitlere gidip hadlerini bildirme hevesi, fakirlik, aşırı zenginlikten kaynaklanan tatminsizlik, saygın ve entelektüel kimselerin yanında görünme düşüncesi, şahitlerin sıcak ve samimi tavırları, Kule, Uyan gibi YŞT'nin yayınlarından etkilenme, davet edildiği evlerdeki, toplantı salonlarındaki ve diğer yerlerdeki programların tesirinde kalma, bir şeye/dine inanma ihtiyacı, sorularına ve problemlerine İslam'da ve diğer dinlerde cevap bulamama vs. bunlar arasındadır.

Öte yandan, hem şahitlerden ve hem de toplantılara katılanlar arasından diyaloga girdiğimiz kimselere yönelttiğimiz “Neden İslam'ın dışında bir arayışa girdiniz” sorusuna karşılık aldığımız cevaplarda da yine bir takım

hususlar öne çıkmaktadır. Örneğin, camilerde ve dini kurumlarda karşılaşılan bir takım olumsuzluklar (saça, kıyafete, eteğe, örtüye karışılması vs.), cami vb. yerlerde din hizmetinde bulunanların sorulan sorulara tatminkar cevap verememeleri, bu görevlilerin eğitimlerinin, formasyonlarının yetersizliği, fiziki görüntü bakımından dağınık ve itici gelmeleri, ayrıca dini istismara yönelik bir takım davranışlar içine girmeleri (mevlüt pazarlıkları, cenazenin yıkanması, defni, haftası, 40'ı, 52'si gibi günlerde yapılp edilenler, bu yüzden kurulan bir takım menfaat ilişkileri veya menfaat kavgaları yada cenaze yakınları ile meydana gelen sürtüşme ve tatsızlıklar), görsel ve yazılı medyada görünen ilahiyatçıların bazılarının söylediklerinin, yapıp-ettiklerinin tutarsızlığı, cevaplarının doyurucu, ikna edici olmadığı, vizyonlarının dar, söylediklerinin çağın ihtiyaçları ve gerçekleri ile örtüşmediği, gururlu, kibirli, küçümseyerek konuştukları, hoşgörüsüz davrandıkları, soru soranları tersledikleri, yetersiz kaldıkları yerde bağırarak yada demogoji ile soruları geçiştirmeye çalıştıkları, her şeyi kendilerinin bildiklerini iddia ettikleri, gerçekte önemli ölçüde toplumu tanımadıkları ve toplumdan çok uzak oldukları, bazılarının paparazi ve televole programlarında boy gösterek din gibi yüce bir değerın insanlar yanındaki saygınlığını azalttıkları, bir kısmının da medyayı daha başka amaçları için araç olarak kullandıkları, dolayısıyla bu anlamda dini şahsında temsil eden kişi ve kurumlara güven sorunu yaşandığı, Kur'an'da geçen bazı ayetlere (cihat, Cehennem gibi ve özellikle de kadın konusundaki [şahitlik, miras, çok evlilik, dayak vb.] metinlere) tepki, İslam'ın hoşgörüsüz, katı bir din olduğu ve sevgiye yer vermediği, Kur'an'ın yada Kur'an adına yapılan yorumların asrın gerçekleriyle örtüşmediği, İslam'ın günümüz meselelerine bir çözüm üretmediği (klonlama vs.), İslam denilen "şeyin" (görünen haliyle) hurafelerden ibaret olduğu (mezarlara, ölümlere, ağaçlara, çaputlara umut bağlamak, sihir, büyü, muska, cincilik, medyumculuk vb.) gibi hususlar bunlardan bir kısmını oluşturmaktadır.

İşte, bu türden sebepler, arayışlar, şikayetler ve tenkitlerle bazı kimselerin YŞT tarafından düzenlenen toplantı ve programlara katıldıkları, daha sonra da bu teşkilatın bir üyesi haline geldikleri anlaşılmaktadır.

YŞT'nin son zamanlardaki hedef kitlesine bakıldığında, bir strateji değişikliği yapılarak daha ziyade gençlere yönelik bir takım aktivitelerde bulunduğu tespit edilmektedir. Zaten, teşkilata yeni katılan kimselerin tanıtıldı-

ğı programlarda gençlerin öne çıkıyor olması da bu durumu açıkça ortaya koymaktadır.³²

Diğer taraftan, şahitlerin son zamanlardaki bir diğer hedef kitlesinin ise ev hanımları olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle, çalışmayan ev hanımları sık sık ziyaret edilmekte ve onların sempatileri kazanılmaya çalışılmaktadır. Böylece, kadınlar vasıtasıyla, ailelere ulaşılmaya ve ailelerle diyaloglar geliştirilmeye gayret gösterilmektedir.

Araştırmamızın sonunda YŞT'nin günümüz Türkiye'sinde daha ziyade hangi bölgelerde faaliyetlerini yoğunlaştırdığı üzerinde de durmak istiyoruz. Bugün Türkiye'de YŞT özellikle Ege Bölgesi merkez olmak üzere, Marmara Bölgesi, Akdeniz Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi'nde aktif bir şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu durumu ortaya koyan, ATO tarafından yapılan bir araştırmanın sonuç bölümünde şöyle denilmektedir:

“YŞT'nin... ülkemizde merkezi İstanbul olmak üzere, Ankara, İzmir, Eskişehir, Antalya, Hatay, Aydın, Kuşadası ve Mersin illerinde ibadet salonları bulunuyor.”³³

Bir dönem Türkiye'de görevli olarak bulunan ve şu an organizasyonun merkezinde çalışan Rendall Hickok da, hayatının en güzel anlarını Türkiye'de geçirdiğinden bahisle, son zamanlarda Yehova'nın Şahitliği'nin Müslüman asıllı Türkler arasında rağbet bulduğunu söylemektedir. Hickok'un ifadesine göre, 400 kişilik Yehova'nın Şahidi ile İzmir Türkiye'nin önde gelen şehridir. Bunu İstanbul, Ankara, Mersin takip etmektedir. Yine Hickok'a göre, Türkiye'deki organizasyonun ve misyonerlerin maddi harcamaları

³² Bilindiği gibi, uzun zamandır, özellikle de gençler arasında, Türk kültürüne yabancılaşma, bu çerçevede milli-dini değerlerden uzaklaşma yönünde bir temayülün bulunduğu pek çok mahfilde dile getirilmektedir. Buna zemin hazırlayan nedenlerin başında ise, aile sisteminde meydana gelen çöküntü gösterilmektedir. Dağılan evliliklerden geriye kalan çocukların, boşluğa düştükleri, büyük travmalar yaşadıkları ve her türlü etkiye açık hale geldikleri sıklıkla gündeme getirilmektedir. İşte bu durumdaki çocuklara Yehova'nın Şahitleri'nin yakın davrandıkları gözlenmektedir. Keza, okullarda halihazırda uygulanan eğitim sistemindeki bazı sıkıntılardan dolayı, gençlerin boşluğa düştükleri de sıklıkla ifade edilmektedir. Yine bu durumdaki gençlerin de şahitlerin potansiyel hedefi haline geldikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca, bazı medya kuruluşlarının kültürel çözülmeye katkı sağlayacak şekilde, ahlaki dejenerasyona sebep olan yayınlar yapmalarından kaynaklanan genç kuşakların içine düştükleri bunalımların da Yehova'nın Şahitleri'ne çalışma alanı için imkan hazırladığı görülmektedir.

³³ Bkz. “ATO'dan Misyonerlik Raporu”, <http://fireball.atonet.org.tr/turkce>

doğrudan merkezden karşılanmaktadır. Bunun yanında, Türk Yehova'nın Şahitleri'nin yaptıkları bağışlar da parasal kaynağın, bir bölümünü oluşturmaktadır.³⁴

Diğer taraftan, bizim kendi gözlemlerimize ve tespitlerimize göre de, günümüzde yaklaşık 450 kişiden oluşan 8 kadar cemaatiyle İzmir Yehova'nın Şahitleri'nin en gözde merkezidir. İzmir'de yoğun faaliyet gösterilen bölgeler ise Balçova, Üçkuyular, Hatay, Alsancak, Bornova ve Karşıyaka'dır. Karşıyaka ve Balçova'daki toplantı salonlarına pek çok insan - Yehova'nın Şahidi olsun ya da olmasın- katılmakta ve buralardaki toplantılar düzenli olarak yapılmaktadır. Şahitler, hususiyle Mithatpaşa sahil bulvarındaki, Konak'taki, Alsancak'taki ve diğer hareketli bölgelerdeki parklarda oturan vatandaşlara gruplar halinde yaklaşmakta ve kendilerinin Yehova'nın Şahitleri olduklarını söyleyerek, ellerindeki yayınlarla propaganda yapmaktadırlar. İnsanların kalabalık bir şekilde buldukları yerlere, örneğin büyük otobüs şirketlerinin yazıhanelerine, dergilerini bırakmakta ve gelenlerin bu dergileri görmelerini sağlamaya çalışmaktadırlar.

Şahitlerin yoğun olarak faaliyet gösterdikleri Kuşadası'nda 20-30 kişilik bir cemaat bulunmaktadır. Buradaki şahitler sahillerde, plajlarda, çarşıda, pazarda gezerek yayınlarını dağıtmaktadırlar. Bazen sahil sitelerindeki cami girişlerinde gelen cemaate yayın dağıttıkları da görülmektedir. Bu şahitler düzenli olarak İzmir'de yapılan büyük toplantılara katılmaktadırlar. Yine Didim'de, Selçuk'ta, Söke'de de faaliyet göstermektedirler. Aydın il merkezinde ise daha kapsamlı çalışmalar yapılmaktadır. Buradaki asıl hedef üniversite gençliğidir. Şahitler özellikle internet salonları gibi gençlerin çokça buldukları mekânları dolaşmaktadırlar.

Yine Muğla ve Manisa il merkezlerinde de üniversite gençliği hedef kitle olarak seçilmiş durumdadır. Muğla, Aydın ve Manisa'da yukarıda zikredilen haftalık ibadet ve toplantılar aksatılmadan yürütülmektedir. Bodrum'da 70-80 kişilik bir cemaatin 3 ayrı yerde toplantılar düzenlediği görülmektedir. Marmaris'te teşkilatın 100 civarında üyesinin olduğu, toplantı salonlarının bulunduğu, ayrıca evlerde toplantıların yapıldığı bilinmektedir. Burada Yehova'nın Şahidi olan zengin eşraftan bazı kimselerin yoğun bir şekilde çalıştıkları dikkati çekmektedir. Yine bu bölgede, şahitlerin faaliyet-

³⁴ Bu konuda bkz. Kızılırmak, H.,H., *a.g.d.*, s.31.

lerini yoğunlaştırdıkları yerlerden bir diğeri de Fethiye'dir. Burada da şahitler evlerde toplantılar düzenlemektedirler.

Öte yandan, teşkilat tarafından yine Ege Bölgesi kapsamında değerlendirilen, Ayvalık, Akçay, Uşak, Antalya, Alanya ve Eskişehir gibi yerlerdeki faaliyetler de olanca hızıyla devam etmekte, buralardaki şahitler özellikle İzmir'deki cemaatlerle yakın ilişki içinde bulunmaktadırlar. Şahitlerin özellikle üniversitelerin yer aldığı yerlere önem verdikleri tespit edilmektedir. İzmir'deki toplantılara bütün bu bahsettiğimiz yerlerden de katılımlar olmaktadır.

Ege Bölgesi'nin arkasından Marmara Bölgesi gelmekte, bu bölgede başta İstanbul olmak üzere özellikle büyük şehirlerde yoğun faaliyetler devam etmektedir. Akdeniz, İç Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri de bu iki bölgeyi takip etmektedir. Bursa, Ankara, Adana, Samsun gibi büyük şehirlerde ve bunlara bağlı ilçelerde Ege Bölgesi bağlamında işaret ettiğimiz faaliyetlerin bir benzeri yürütüldüğü için, makalemizin sınırlarını da gözeterek, burada bu şehirler ve diğer bölgeler üzerinde ayrıntılı olarak durmuyoruz.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, YŞT'nin bugün Türkiye'de 32 cemaati bulunmaktadır. Bu teşkilatın yakın gelecekteki hedefi ise en kısa zamanda bu sayıyı 50'ye çıkarmaktır. Bütün hesaplar ve çalışmalar da bu rakamı yakalamak üzerine yapılmaktadır.³⁵

Gençlere ve kadınlara yönelik yoğun faaliyetlerin dışında, her bir cemaat sorumlusu, söz konusu hedefin tutturulması için, cemaat üyelerini yörelerinde bulunan evleri -eğer mümkünse- senede en az bir kez ziyaret etmek üzere görevlendirmektedir. Bu da genellikle kapı kapı ziyaret şeklinde gerçekleşmektedir.³⁶ Ayrıca, işaret ettiğimiz gibi, caddelerde, sokaklarda, parklarda, pazarlarda, plajlarda, cami önlerinde, kahvelerde, internet salonların-

³⁵ Bir cemaat normalde yaklaşık 200 kişiden oluşmaktadır (http://www.watchtower.org/languages/tk/library/jt/article_07.htm). Bu durumda 50 cemaatin 10 bin kişi yapması gerekir. Fakat YŞT, kendi raporlarındaki rakamlara göre, henüz Türkiye'de bu sayıyı tuturmaktan oldukça uzaktadır. Ama niyet ve hedefler de ortadadır.

³⁶ Bu durum dünya genelindeki genel bir uygulamadır. Bu konuda bkz. *Membership and Publishing Statistics*, <http://www.jw-media.org/people/ministry.htm>. Bu konuda ayrıca bkz. Wah, Carolyn R., "An Introduction to Research and Analysis of Jehovah's Witness: A View from the Watchtower", *Review of Religious Research*, 2001, C.43:2, s.161; Hébert, G., "Jehovah's Witnesses", *New Catholic Encyclopedia*, Washington 1981, C.7, s.864.

da, okullarda kısacası insanların özellikle de toplu olarak buldukları mekânlarda yüz yüze yapılan görüşmelerle propaganda yapılarak bahse konu hedef yakalanmaya çalışılmaktadır.

YŞT araştırmamızın başında ele aldığımız teşkilat yapısı ile ve yine gözden geçirdiğimiz toplantı, program ve faaliyetlerle bugün ülkemizde, geçmişe oranla, fazlasıyla mesafe almış bulunmaktadır. Anma yemeğinde hazır bulunan sempatizanlar ve halihazırda tarla hizmetinde diyalogların devam ettirildiği potansiyel şahitler azımsanmayacak ölçülere ulaşmış durumdadır.

Yehova'nın Şahitleri günümüz Türkiye'sinde, öz güvenlerini kazanmış ve kendilerinden emin bir şekilde, ceplerinde teşkilatları tarafından düzenlenmiş kimliklerle³⁷ rahat bir şekilde dolaşmakta, öğreti ve uygulamalarını yaymaktadırlar. Yine, ceplerinde taşıdıkları belgelerle Yehova'nın Şahidi olduklarını öne sürerek bir takım ayrıcalıklar talep etmektedirler (askere gitmemek, gittiklerinde silah tutmamak gibi).³⁸

Ayrıca, yanlarında kendilerinin Yehova'nın Şahidi olduklarını bildiren "Tıbbi Belge" adında bir başka belgeyi taşımakta, bu belge ile de herhangi bir tıbbi müdahale durumunda kan nakli yapılmamasını istemektedirler.³⁹ Şahitler bütün bu taleplerde bulunurken Yehova'nın bir şahidi olmakla öğünmekte, hem davranışlarının ve hem de inançlarının arkasında kararlı bir şekilde duruyor görüntüsü sergilemektedirler.

Yehova'nın Şahitleri sahip oldukları web siteleri ile de rahatça propagandalarını yapmakta,⁴⁰ dağıttıkları broşürlerde kendilerine nasıl ulaşılabileceğine dair telefon numaraları ve adresleri açık bir şekilde vermektedirler. İstenildiği takdirde, çekinmeden evlere ziyarete gitmekte ve Mukaddes Kitap ile diğer yayınları müzakere etmektedirler. Bu arada yanlarında götürdükleri yayınları ve teşkilatça hazırlanmış diğer hediyeleri ziyaret ettikleri kimselere ve yerlere hiçbir endişe duymadan bırakmaktadırlar. Bütün bu faaliyetlerini de, yasaların kendilerine verdiği imkanları kullanarak, yasal bir zeminde gerçekleştirdiklerini ifade etmektedirler.

³⁷ "Ekler" bölümünde örnek bir kimlik, iç sayfası ile birlikte, yer almaktadır.

³⁸ "Ekler" bölümünde bu belgenin bir örneği bulunmaktadır.

³⁹ Bu belge "Ekler" bölümünde yer almaktadır.

⁴⁰ Örneğin *Watchtower, Official Web Site of Jehovah's Witnesses*, "www.watchtower.org" web sitesi bunlardandır.

Sonuç

Ülkemizde yaklaşık bir asırlık geçmişi olan, Yehova'nın Şahitleri'nin günümüzde faaliyetlerini gözle görülür bir şekilde artırdıkları izlenmektedir. Şahitler, yeni çıkan yasaların da sağladığı imkanlarla işyerlerini, evleri dolandırmakta, ellerindeki yayınları fırsat buldukları her zaman ve yerde dağıtmaktadırlar.

Bu teşkilatın ülkemizde yayılmasında, başta medya olmak üzere, sahip olduğu parasal gücün, organize toplantı ve faaliyetlerin, iyi yetişmiş insan unsurunun etkili olduğu görülmektedir. Öte yandan ekonomik sorunların, eğitimden, aileden vs. kaynaklanan problemlerin, din hizmetinde bulunan kişi ve kurumların zaaflarının, hatalarının ve yukarıda bir kısmına işaret edilen daha pek çok nedenin insanımızı YŞT'nin faaliyet alanına ittiği bir realitedir. Bütün bunlara bağlı olarak YŞT'nin elde ettiği sonuç ise, bu teşkilatın yaklaşık son 10 yıl içinde ülkemizdeki faaliyetlerini ve üyelerini iki kat artırmış bulunmasıdır.

Araştırmamızın sonunda YŞT'nin yakın gelecek planları arasında Türkiye'deki cemaat sayısını 50'ye çıkarmanın bulunduğunu bir kez daha hatırlatmak istiyoruz. YŞT'nin bütün imkanlarını bu sonucu elde etmek için seferber etmiş olduğunu söylüyoruz. İnsanımızı kuşatan pek çok olumsuz durumun da bu sonucun elde edilmesine zemin hazırladığını belirtiyoruz. Bütün bunların ışığında da, daha önce ifade ettiğimiz, YŞT tarafından her sene yayınlanan yıllık faaliyet raporlarının bundan sonraki bölümlerinde Türkiye'nin hanesindeki rakamların katlanarak artabileceği görüş ve kanaatimizi tekrar ediyoruz.

EKLER

Adı:
 Soyadı:
 İli ve Coğr.
 Yukarıda kimliği bildirilen kişi Cemaatinizin mensubudur.
 Cemaatin Sorumlu Valisi
 Adı Soyadı:
 İmzası:
 Telefonu Nur:
 Bu kimlik belgesi 31.12.2009 tarihine kadar geçerlidir.

Yehova'nın Şahitlerinin Cemaatinin
 Temsil Heyeti

11 11 11
 Başlıca YEREL ÜYELERİNİN İSİMLERİ

İmza: 01.11.2009

İLGİLİLERE

Yehova'nın Şahitleri'nin Cemaatinin Temsil Heyeti'ne
 Yehova'nın Şahitleri'nin Cemaatinin Temsil Heyeti'ne
 Yehova'nın Şahitleri'nin Cemaatinin Temsil Heyeti'ne

YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİNİN CEMAATİNİN
 TEMSİL HEYETİ
 Adı:

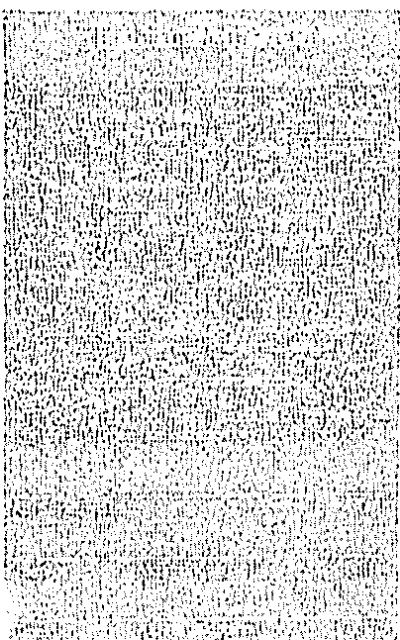
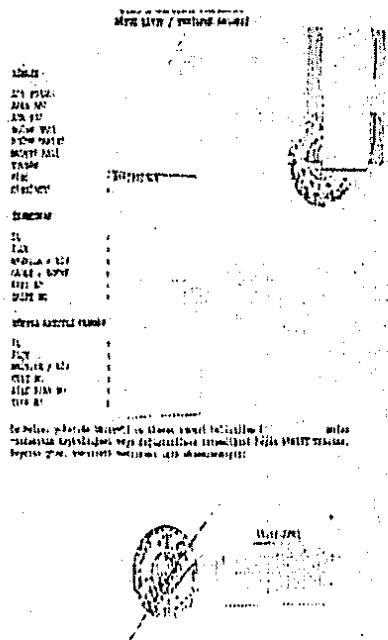
[Signature]
 YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİNİN CEMAATİNİN
 TEMSİL HEYETİ

YEHOVA'NIN ŞAHİTLERİNİN CEMAATİNİN
 TEMSİL HEYETİ

Yehova'nın Şahitleri'nin Tanıtım Kimliği

Tanıtım Kimliği'nin iç sayfası

Bir kimsenin Yehova'nın Şahidi olduğunu gösteren belge

Yehova'nın Şahitleri'nin din hanesinde Hıristiyan yazan Nüfus Kaydı

Yehova'nın Şahitleri'nin üzerlerinde taşıdıkları kan naklini istemediklerine dair tıbbi belge

Yehova'nın Şahitleri'nin üzerlerinde taşıdıkları kan naklini istemediklerine dair tıbbi belge